

ZORGPLANNING OP MAAT 4

Wilsverklaringen
Euthanasie
Palliatieve sedatie

Inhoud

Negatieve wilsverklaring	3
Voorafgaande wilsverklaring inzake euthanasie	3
Actueel verzoek euthanasie	4
Procedure	4
Palliatieve sedatie	7
Erover praten is belangrijk!	8

Welke zorg is er mogelijk wanneer u een palliatieve diagnose krijgt?
Wat kan op voorhand vastgelegd en besproken worden?

Er zijn een aantal documenten die u kan invullen indien u dit wenst.
In deze brochure geven we een samenvatting van deze documenten.

Negatieve wilsverklaring

Met dit document kunt u vastleggen welke onderzoeken of behandelingen u **niet** meer wenst wanneer u het zelf niet meer kunt vragen (wilsonbekwaamheid): bijvoorbeeld ingeval van coma, dementie, verwardheid of hersentumor,

U kan deze wensen ten allen tijde aanpassen.

U kan een **vertegenwoordiger** aanduiden die op basis van dit document uw wensen in uw plaats kan bespreken indien u het niet meer zelf kan.

Breng zoveel mogelijk mensen op de hoogte van het bestaan van uw negatieve wilsverklaring: uw naasten, huisarts, behandelend arts,

Dit document is onbeperkt geldig en wettelijk afdwingbaar.

Voorafgaande wilsverklaring inzake euthanasie

De wet voorziet de mogelijkheid om een wilsverklaring op te stellen waarin men vraagt dat er euthanasie wordt verricht **indien men op onomkeerbare wijze het bewustzijn verliest**. Tot op heden geldt dit enkel bij een onomkeerbaar coma. Het gaat dus niet om personen die wilsonbekwaam geworden zijn (zoals bijvoorbeeld bij dementie).

De verklaring dient opgesteld te worden in het bijzijn van twee meerderjarige getuigen, van wie één van beiden geen materieel belang heeft bij uw overlijden.

U kan eventueel een vertrouwenspersoon aanduiden die voor u kan communiceren indien u het niet meer zelf kan.

Dit document is 5 jaar geldig indien het opgesteld werd voor april 2020. Een document van latere datum is onbeperkt geldig (arts mag weigeren).

Actueel verzoek euthanasie

Als u bewust en wilsbekwaam bent, ondraaglijk lijdt en u zich in een medisch uitzichtloze situatie bevindt, kan u een actueel verzoek euthanasie indienen. Samen met arts(en) wordt gekeken of aan de juridische vereisten voldaan is om gevolg te kunnen geven aan uw verzoek. Uw aanvraag en de procedure tot uitvoering maken deel uit van het medisch dossier. Het hele zorgteam en ook alle artsen zijn dus op de hoogte van uw verzoek. De euthanasie kan zowel thuis als in het ziekenhuis doorgaan.

Procedure:

Spreek een arts (huisarts of behandelend arts in het ziekenhuis) of iemand van het zorgteam aan voor meer informatie of om uw wensen te kennen te geven. Zij zullen verdere uitleg geven, uw vraag zelf verder opvolgen of u naar een collega verwijzen.

Om in orde te zijn met de wettelijke richtlijnen inzake euthanasie, **moet u uw vraag op verschillende momenten herhalen**. Uw vraag wordt elke keer in het medisch dossier genoteerd. Dit maakt voor de arts duidelijk dat het om een weloverwogen vraag gaat.

Schrijf uw vraag op in duidelijke verwoordingen. Bijvoorbeeld: 'ik, (uw naam), wens euthanasie te krijgen'. U moet eveneens de datum van opmaak en uw handtekening plaatsen. Er bestaat hiervoor geen specifiek document: u mag dit op eender welk papier schrijven.

Bent u fysiek niet in staat om uw vraag zelf te noteren, dan kan iemand anders dit voor u doen. Deze persoon moet meerderjarig zijn en mag geen materieel belang hebben bij uw overlijden. Er dient ook een medisch getuigschrift aanwezig te zijn als verklaring voor uw fysieke onmogelijkheid om zelf te schrijven. Dit moet in aanwezigheid van de behandelend arts geschreven worden.

Het is belangrijk een arts te vinden die met u naar de euthanasie wil toewerken en uitvoeren. Sommige artsen voeren zelf liever geen euthanasie uit, maar binnen het ziekenhuis wordt er dan contact opgenomen met de arts van het palliatief support team. Indien de euthanasie thuis doorgaat moet u dit met de huisarts bespreken.

U zal met een **tweede arts** een gesprek moeten hebben en afhankelijk van uw medische situatie kan er nog derde arts geconsulteerd worden om mee vast te stellen of u in aanmerking komt voor euthanasie. Deze artsen zullen u kort even spreken en misschien ook fysiek onderzoeken.

De artsen beslissen uiteindelijk of u al dan niet in aanmerking komt voor euthanasie.

Als uw aanvraag is goedgekeurd, dan kan u in samenspraak met uw arts een datum bepalen waarop de euthanasie kan worden uitgevoerd. U kan ook besluiten om de datum pas op een later tijdstip vast te leggen. De vastgelegde datum kan tot op het laatste moment ingetrokken of veranderd worden.

U dient tot **op het moment van uitvoering** van de euthanasie **wilsbekwaam** te zijn. Ook op dat moment moet u nog eens bevestigen dat u de uitvoering wenst.

Afhankelijk van uw wens of de wens van uw naasten, kunnen zij al dan niet aanwezig zijn op het moment van de uitvoering van de euthanasie.

Indien u of uw naasten concrete vragen hebben over de uitvoering van de euthanasie, aarzel niet om uw arts erover aan te spreken.

Palliatieve sedatie

In de laatste levensfase kunnen sommige symptomen de levenskwaliteit ernstig benadelen. Het lijden kan dan verzacht worden door medicatie op te drijven of specifieke medicatie op te starten. We spreken dan van **symptoomcontrole**. Wanneer de aanwezige symptomen hierdoor nog niet voldoende onder controle geraken, kan de arts voorstellen om u door middel van continu toegediende medicatie in een diepe slaap te brengen. Dit noemt men **palliatieve sedatie**. U verliest dan het bewustzijn en heeft zelf geen last meer van de hinderlijke symptomen. U bent zich dan ook niet meer bewust van de aanwezigheid van uw naasten. Afhankelijk van de evolutie van het ziekteproces, kan deze toestand van verminderd bewustzijn enkele dagen tot ongeveer 2 weken duren vooraleer iemand overlijdt. Palliatieve sedatie is in de eerste plaats een vorm van comfortbehandeling en is dus geen levensbeëindigende handeling.

Erover praten is belangrijk!

Naast de wettelijke vereisten bij sommige procedures, blijft een voortdurende dialoog tussen u, uw arts en zorgteam van essentieel belang om goed op elkaar afgestemd te blijven. Het is van belang dat ook uw naasten zo veel mogelijk betrokken worden in het proces en op de hoogte zijn van uw wensen.

Verdere informatie is te verkrijgen bij uw arts of zorgteam. Zij verwijzen indien nodig door naar de medewerkers van de Dienst Patiëntenbegeleiding voor een gesprek, de gepaste documenten of eventuele begeleiding bij het invullen van de documenten.

Contactgegevens

Praat er verder over met: uw behandelende arts, uw psycholoog, uw sociaal werker, een medewerker van de Levensbeschouwelijke dienst, of het Palliatief Support Team. U kan hen contacteren via het team van de afdeling.

Meer informatie is ook terug te vinden op de websites van:

Federatie Palliatieve zorg Vlaanderen vzw: www.delaatstereis.be

LEIF: www.leif.be

Forum Palliatieve zorg: www.forumpalliatievezorg.be.

Palliatief Support Team 02/ 257 58 37

Algemeen Ziekenhuis Jan Portaels

Gendarmeriestraat 65 | B-1800 Vilvoorde | T 02 254 64 00 | F 02 257 50 50
info@azjanportaels.be | www.azjanportaels.be